

OBNOVLJENA BISKUPSKA PALAČA:

Biskup Uzinić se uskoro vraća u Grad

Veliki broj stanovnika Dubrovnika okupio se u utorak, 10. srpnja u svečanom i radosnom raspoloženju na otvorenju obnovljene Biskupske palače u povijesnoj jezgri Grada nasuprot dubrovačke katedrale, mjestu stoljetnog stolovanja dubrovačkih biskupa do velikog potresa 1979. godine. Obnovom Biskupske palače stvoreni su uvjeti za povratak dubrovačkog biskupa mons. Mate Uzinić u Grad. U obnovljeno staro zdanje dubrovačkih biskupa mons. Uzinić uselit će se na blagdan svog nebeskog zaštitnika sv. Mateja, 21. rujna čime se, uz ostalo, želi podržati obnova života u staroj gradskoj jezgri. Do kraja tjedna palača će biti otvorena kako bi je mogli posjetiti svi zainteresirani građani Dubrovnika.

Nuncij Pinto blagoslovio Palaču
 Obnovljenu palaču blagoslovio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giuseppe Pinto koji je pozdravio biskupa Uzinića i kazao da mu je „radost i čast blagosloviti ovaj Biskupski dom i uputiti srdačne čestitke preuzvišenom gospodinu mons. Mati Uziniću, dubrovačkom biskupu, za izvrsnu obnovu ovoga doma“. Kazao je da je u svojoj tisućljetnoj povijesti Crkva trajno znala obnavljati, na temelju Predaje, nadah-

nuće koje je vodilo kist slikara ili dli-jeto kipara. Tako je prenijela s jedne generacije na drugu djela, ideje i umjetničke izričaje koji su i danas aktualni, još uvijek prepoznatljivi, a u isto vrijeme utisnuti u sjećanje. Znala je promišljati umjetnost i liturgiju, jednu u službi drugoj, te je znala „utisnuti u tvar odsjaj svoje duhovne ljepote.“

Uz biskupa domaćina nazočnima su se obratili predsjednik Sabora Republike Hrvatske gospodin Goran Jandroković, izaslanica predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović Renata Margaretić Urlič, izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske gospodina Andreja Plenković ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek. Prigodne riječi uputili su i gradonačelnik Dubrovnika Mato Franković, zamjenica župana Žaklina Marević te donator gosp. Iva Felnera, predsjednik Zaklade Caboga Stiftung.

Biskup Uzinić: „Grad smo mi koji ovdje živimo“

Biskup Uzinić je kazao da danas nije lako živjeti u palačama, jer one nisu na dobrom glasu, te Crkva danas s papom Franjom želi poslati drugačiji sliku, sliku Crkve u poljskoj bolnici, blizu ljudima. No možda ova slika poljske bolnice ide i uz ovu prigodu, uz blagoslov ove

palače u Gradu koji na neki način boluje zbog činjenice da u njemu sve manje ljudi živi, kazao je biskup, te nastavio: „Svi mi znademo da Grad nisu naši miri, ni naše palače, crkve, krovovi i restorani, naši turisti, Grad smo mi ljudi koji ovdje živimo. Zato je ovaj Grad pomalo bolestan i ova palača postaje svojevrsna poljska bolnica kao poziv onima koji su ostali, da i dalje ostanu, onima koji su otišli ako je moguće da se vrate!“. Biskup se osvrnuo i na riječi pape Franje koji je kazao da biskupi i svećenici trebaju slušati što narod ima za reći, te je nastavio da se ne vraća u Grad jer bi mu tako bilo lakše, nego jer već sedam godina sluša što mu narod govori, a prvo pitanje koje mu je kao biskupu bilo postavljeno jest upravo o tome kada će se vratiti u Grad.

Gospodin Felner je kazao da je želja njegove zaklade revitalizacija Grada, te da iako je ovo tek mala kap, njima je jako značajna. Kazao je da je bilo mnogo motiva za uključenje u ovaj projekt, od pitanja čemu skele toliko godina stoje na palači, do želje da se pokaže da se tu može živjeti. Kazao je da je njegova zaklada tek jedan kamenčić u mozaiku, kamenčić bez kojeg palača sada ne bi bila obnovljena, ali tek jedan u mnoštvu kamenčića mozaika od 1979. godine.

Gradonačelnik Franković se osvrnuo na više događaja u Dubrovniku u ovoj godini koji imaju epitet „povijesnih“, no kao najvažniji je istaknuo upravo ovaj povratak dubrovačkog biskupa u Grad. Kazao je da je to, zajedno s ostalim događajima, svjetionik koji može cijeloj Hrvatskoj biti primjer. Izrazio je svoju radost i ponos što je ostvaren povratak biskupa u Grad upravo za vrijeme njegovog mandata, jer riječ je o nečemu što je dubrovački puk dugo iščekivao.

U ime župana obratila se gospođa Marević koja je kazala da je povijesna jezgra bila i ostala žila kućavica života cijeloga Dubrovnika, te je izrazila želju i nadu da će biskupov povratak u Grad doprinijeti težnji da se u Grad vrati i kulturni i duhovni život Grada.

Ministrica kulture: Najbolji način očuvanja baštine je da se u njoj i s njom živi

Ministrica Obuljen Koržinek je kazala da su geste povratka u Grad postale važne u Dubrovniku, a postaju važne u svim našim povijesnim gradovima, jer ih većina traži mjeru između potrebe

stavljanja u funkciju ekonomskog razvoja i želje da se u njima uistinu živi. Kazala je da je potrebno shvatiti kako je najbolji način čuvanja baštine tako da se u njoj i s njom živi. Izrazila je svoju radost što svjedoči skidanju skela s Biskupske palače.

Uime Predsjednice okupljenima se obratila gospođa Margaretić Urlić koja je kazala da se ovim biskupovim preseljenjem vraća optimizam, a da se naš optimizam temelji na onoj baštini i vjeri koja je narod stoljećima okupljala, a upravo na toj vjeri i optimizmu, mi smo zahvalni i našim precima koji su nam i omogućili ovaj dan. Zaključila je riječima da želi da ovaj Grad ne bude samo biskupov dom, nego i dom budućih generacija. Predsjednik Sabora Jandroković je kazao da je svakim dolaskom u Grad fasciniran, kako Gradom, tako i ljudima i prirodom. Istaknuo je da s ovom palačom dobiva još jedan prostor koji će oplemeniti i oživjeti ovaj grad. Zahvalio je svima koji su dali svoj doprinos kako bi ova zgrada zračila duhovnošću i svim onim duhovnim čega nam nedostaje. Upitao se jesmo li ispunili slobodu onim čime bismo je trebali ispuniti, te je kazao da se živi u vremenu izmijenjenih vrijednosti, kada se nedovoljno cijene vrijednosti koje su izgradile i ovaj Grad. Kazao je biskupu da je zato važno da će biti ovdje, da će ovo biti njegov dom.

Na svečanosti je biskup Uzinić dodijelio zahvalnice najzaslužnijim institucijama za obnovu palače, a to su: Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstvo kulture RH Konzervatorski odjel u Dubrovniku, Hrvatski restauratorski zavod, Građevinar Quelin, Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Dubrovnik, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Zavod za obnovu Dubrovnika i Zaklada Caboga Stiftung. Na večeri posvećenoj obnovi Biskupske palače bit će dodijeljene zahvalnice i ostalim institucijama, tvrtkama i pojedincima.

U glazbenom dijelu programa sudjelovali su kvartet Sorkočević, Stijepo Gled Markos i zbor Unison. Voditeljica programa bila je Nike Nagy.

Uz veliki broj onih koji su na palači radili tijekom gotovo tri desetljeća na otvorenju su bili i drugi uzvanici kao i svećenici, redovnici, redovnice, vjernici laici, predstavnici drugih vjerskih zajednica u Dubrovniku.

Biskupska palača u Dubrovniku je važno mjesto duhovnog i kulturnog identiteta Dubrovčana. Pripadala je poznatoj dubrovačkoj vlasteoskoj obitelji Sorkočević a spada u

tip „rastućih kuća“, što znači da je njezin današnji izgled posljedica različitih prekrajanja njezine unutrašnjosti ali i cijelog zapadnog dijela Pustijerne kroz povijest. Palača je, uz ostalo, bila i dom Luka Sorkočevića, skladatelja naših najljepših pretklasiističkih simfonija.

U palači izložene restaurirane slike iz

fundusa Biskupije

U četverokatnoj palači sa srednjovjekovnim, renesansnim i baroknim elementima zahvaljujući ovoj obnovi od propadanja su sačuvane zanimljive arhitektonske dekoracije, očišćeni su i restaurirani zidni oslici, obnovljeni su tabulati (drveni oslikani stropovi) kao i biblioteka. Na prvom i drugom katu su izložene restaurirane slike i drugi izlošci iz fundusa Dubrovačke biskupije, a u prizemlju se u budućnosti planira postaviti lapidarij s arheološkim nalazima pronađenim ispod dubrovačke katedrale. Tako će dio palače i u budućnosti biti otvoren za posjete, kao i organizaciju različitih kulturnih programa. Palača obitelji Sorkočević u vlasništvo Dubrovačke biskupije došla je 1854. godine za vrijeme dubrovačkog biskupa mons. Tome Jelderlinića, nakon što je stara nadbiskupska palača iza Katedrale zbog bombardiranja 1806. godine postala neupotrebljiva. Od tada do danas uz Biskupsku palaču vežu se imena biskupa Antuna Giuricea, Tome Jelderlinića, Vicka Čubranića, Ivana Zaffrona, Mata Vodopića, Josipa Marčelića, Vlaha Barbića, Josipa Marije Carevića, Pavla Butorca i Severina Perneka, koji je zbog posljedica potresa morao iseliti iz nje.

Više od trideset godina obnove

Palača oštećena na Uskrs 1979. godine obnavljana je u više faza. Inicijalna istraživanja započeo je Institut za povijest umjetnosti u sklopu svojih širih istraživanja prostora Pustijerne, a konzervatorsko-restauratorski istražni radovi započeli su 1984. godine i završeni 1993. godine pod vodstvom Hrvatskog restauratorskog zavoda, a

istraživanja su vodili Vladimir Marković i Igor Fisković. Projektnu dokumentaciju izradio je Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, autor idejnog projekta bio je Ivan Juras, razradu projektne dokumentacije nastavlja Nives Mlinar, a projekt rekonstrukcije izradio je Egon Lokošek. Projekt je dovršen 2000. godine, kada je ishodaena i građevinska dozvola. Radovi konstrukcijske sanacije započeli su 2003. godine i trajali su do 2013. godine. Uslijedili su završni građevinski, obrtnički i instalaterski radovi. Unutrašnjost palače uređena je po uzoru na istraženi izvorni izgled. Cijeli proces obnove vodio je Zavod za obnovu Dubrovnika do 2016. godine, kada je to preuzela Dubrovačka biskupija. Svi radovi su vođeni uz stalnu suradnju i nadzor nadležnoga Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture u Dubrovniku.

Ukupna vrijednost radova na obnovi ovog složenog i povijesno vrlo slojevitog objekta do 2016. godine iznosila je oko 25.000.000 kuna. Obnovom se ovo kulturno dobro željelo što više vratiti izvornom izgledu. Sredstva je kroz programe Zavoda za obnovu Dubrovnika uložilo Ministarstvo kulture, Dubrovačko-neretvanska županija i Grad Dubrovnik, dok je Dubrovačka biskupija pokrila otprilike 15% troškova iz svojih sredstava. Ukupna vrijednost preostalih završnih radova nakon 2016. godine je oko 6.700.000 kuna, što je osigurano donacijom Zaklade Caboga Stiftung. Tom donacijom pokriveno je i uređenje interijera, koje je, kao i sve završne radove vodio arhitektonski studio Studio Vetma Arh iz Dubrovnika. Manji radovi na ovom značajnom zdanju nastavit će se i nakon njenog otvaranja, prvenstveno završetak restauracije zidnih oslika u hodnicima.

Obnovom Biskupske palače u Dubrovniku istaknuta je poruka o snazi zajedništva, o tome kako je zajedničkim snagama moguće učiniti velika i zahtjevna djela na kvalitetan način. Također i poruka o važnosti čuvanja i obnavljanja naše kulturne baštine te iznad svega poruka o revitalizaciji Grada, o potrebi življenja ljudi u povijesnoj jezgri kako ona ne bi postala tek zaštićena spomenička cjelina nego kako bi u njoj svoju svakodnevicu živjeli svi oni koji žele živjeti u Gradu i s Gradom i po mjeri Grada.

Šime Zupčić / Angelina Tadić
Foto: Dean Tošović

